

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 101-1924)

Originalt emne

Gader

Gader/Gader, Gangstier og Veje i Almindelighed

Kunst

Mindesmærker og Mindefester

Uddrag fra byrådsmødet den 20. juni 1924 - side 3

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 101-1924)

Andragende om Anvisning

afen Plads for en Statue af afdøde Folketingsmand P. Sabroe.

Kjeld Sørensen oplyste, at Andragendet fra Komitéen havde været til Erklæring i Forskønnelsesudvalget som saa anmodede Stadsgartneren om at se paa forskellige Pladser og lave Skitser derover. Efter at dette var sket, var Udvalget sammen med Komitéen ude og se paa Pladserne, og man anbefalede 4 saadanne, nemlig foran Mejlborg, paa Østbanetorvet og 2 Steder foran Kommunehospitalet. Disse Pladser laa i den Kreds, som Sabroe repræsenterede, og i Nærheden af de Institutioner, der særlig havde hans Interesse. Komitéen ønskede imidlertid en Plads enten ved Parkalléen eller ved Indgangen til Vennelyst. Den sidste fandt Udvalget ganske umotiveret, idet Sabroe ikke havde haft nogen Tilknytning til Vennelyst, og der tilmed paatænktes en Forandring af Omgivelserne der, og heller ikke Parkalléen var jo færdig. Komitéen fastholdt alligevel Ønsket om Pladsen ved Parkalléen, ogsaa fordi fremmede tilrejsende dér kunde se det, og naar det var Tilfældet, burde Byraadet næppe sætte sig derimod, hvorfor Taleren vilde

anbefale at imødekomme Komitéens Ønske og overlade den Pladsen paa Hjørnet af Parkallé og Sønderallé.

Formanden tnente ogsaa, man burde imødekomme Komitéen.

A n d r. Christensen kunde ikke have noget imod, at en Kreds af Mennesker ønskede at rejse et Monument for Peter Sabroe, men der var maaske ogsaa dem, som mente, at andre med mere Ret kunde fortjene et saadant. Der stod i Andragendet, at Monumentet særlig skulde rejses paa Grund af hans Arbejde for Børnene. Taleren havde een Gang truffet paa dette Arbejde, og i dette Tilfælde var det et meget slet Arbejde; men andre saa altsaa anderledes derpaa. Naar disse Mennesker ønskede at rejse en saadan Statue i Aarhus, burde Byraadet dog næppe modsætte sig det; men den ønskede Plads maatte dog siges at være uheldig, dels fordi det hele ikke var færdigt, dels fordi det i alle Henseender vilde give et daarligt Gadebillede at opstille et Monument paa denne Plads; saa var det langt naturligere at rejse det i Nordre Kreds, og de af Udvalget nævnte Pladser var i alle Maader langt bedre egnede dertil. Det var rart, om der havde foreligget en bestemt Indstilling fra Forskønnelsesudvalget, og hvis det kunde nytte, vilde Taleren henstille til Udvalget at tage Sagen tilbage og fremkomme med en saadan; i modsat Fald vilde Taleren anbefale at stemme imod at overlade Pladsen ved Parkalléen dertil.

Kjeld Sørensen mente ikke, man her skulde ind paa at drøfte, om Sabroe havde mere eller mindre Ret til at faa et Monument. Byraadet havde altid stillet sig velvilligt, naar en Komité ønskede Plads til et saadant, og det burde man ogsaa gøre her; tilmed fik saa Komitéen Hovedansvaret for, hvorledes Monumentet kom til at tage sig ud. Naar der ikke forelaa nogen egentlig Indstilling, var Grunden vel den, at Pladserne t'oran Vennelyst og ved Parkalléen slet ikke henhørte under Forskønnelsesudvalget.

M. Brammer bekræftede, at Forskønnelsesudvalget havde raadet Komitéen til at opstille Statuen i nordre Kreds i Nærheden af de Institutioner, Sabroe særlig interesserede sig for. Pladsen ved Parkalléen fandt Taleren teknisk set uheldig, fordi Statuen kom til at staa skævt til de omliggende Gader, og ligeledes vilde den paa den forholdsvis lille Plads virke generende for Færdselen, idet Adgangen til den høje Promenade langs Parkallé med Bænkene, som især benyttedes af gamle Folk, dermed vilde vanskeliggøres. Men naar det socialdemokratiske Parti ønskede at opstille et Monument af en af deres fremragende Mænd, burde dette Parti ogsaa have Afgørelsen af, hvor det skulde staa, og Taleren vilde derfor ikke modsætte sig Forslaget.

Formanden havde ogsaa haft den Opfattelse, at Statuen burde anbringes i Nordre Kreds, hvor Sabroe havde lagt sit største Arbejde, og hvorfra ogsaa Tanken om et Monument stammede. Men naar Komitéen ønskede en anden Plads, maatte man i nogen Grad bøje sig derfor, og Byraadet burde tilmed sige Tak til dem, der vilde rejse en saa smuk Statue i Aarhus By. Taleren kunde ikke se nogen tekniske Vanskeligheder ved den foreslaaede Plads, for det var netop smukt, at man fra alle Gader saa Statuen i Profil, og den omtalte høje Sti langs Gaden var egentlig ikke beregnet til Færdselsvej, men mere som Hvilested for gamle Mennesker. Taleren vilde henstille at imødekomme Komitéens Ønske og lade Statuen anbringe paa denne Plads.

P. Petersen hævdede, at det ikke var Komitéen, men Byraadet, der havde Ansvaret for, hvorledes Statuen blev opstillet, idet Byraadet skulde bestemme Pladsen. Naar Byraadet tidligere havde stillet sig velvilligt overfor saadanne Andragender, var Grunden vel den, at det drejede sig om en Mand, hvis Fortjenester var almen anerkendte, og det kunde man næppe sige om Peter Sabroe. Men i alle Tilfælde var det naturligt at rejse Mindesmærket i hans Kreds og ved de Institutioner, som han særlig var knyttet til, og der kom ogsaa Folk nok paa disse Pladser til at kunne se Monumentet.

A n d r. Christensen fandt det mærkeligt, at Anbefalingerne for Pladsen ved Parkallé hidrørte fra Folk, som egentlig fandt Pladsen daarlig, og det kunde tyde paa, at man havde den Opfattelse, at Komitéen skulde bestemme det. Men det var forkert; det var Byraadet, der skulde tage Bestemmelse herom, og Taleren var enig med Dr. Brammer i, at det teknisk set var en daarlig Plads. Hvis Statuen særlig skulde opstilles, for at udenbys Folk kunde se den, kunde man lige saa godt opstille den udenfor Byen, men ellers burde det være i Nordre Kreds. Naar Sagen var tilsendt Forskønnelsesudvalget, burde dette have foreslaaet en Plads paa et Sted, som Udvalget disponerede over.

Kjeld Sørensen saa ingen Grund til at lave Politik paa et saadant Spørgsmaal. Den ene kunde have lige saa megen Ret til at faa et Monument opstillet som den anden, og en Anmodning fra en Komité burde man ikke nægte. Naar Komitéen fik sit Ønske opfyldt, fik den i hvert Fald et Medansvar for Opstillingen.

H. P. Christensen erklærede, at der var rejst Mindesmærke for mange, hvis Virksomhed ikke blev anerkendt fra alle Sider i Samfundet. I Hans Brogesgade stod en Statue af en Mand, der havde haft stor Betydning indenfor Borgerskabet. Han var ogsaa paa visse Omraader en storsindet Mand, og ingen havde modsat sig, at hans Statue blev rejst der.

Man burde derfor fra den anden Side stille sig lige saa velvilligt her. Sabroe havde udrettet et stort Arbejde for de smaa og svage i Samfundet, og dertil kom hans bratte Død, saa det var forstaaeligt, at man gerne vilde rejse ham et Minde. Taleren havde egentlig ogsaa ønsket, at Statuen blev anbragt indenfor det Omraade, hvor de mange Virksomheder ligger, som han særlig havde Tilknytning til, men naar Komitéens Flertal foretrak Pladsen ved Parkallé, burde man imødekomme Ønsket. Pladsen her kunde sikkert med Tiden blive smuk, blot man ikke gjorde Anlægget for indknebt, og det vilde vel være rigtigst at tage Forskønnelsesudvalget med paa Raad ved Statuens Anbringelse.

Marius Geertsen syntes, det var naturligt og smukt, at man rejste Mindesmærker for fortjente Mænd. Sabroes eventuelle Fortjenester skulde Taleren ikke komme ind paa. Naar en Komité ønskede at opstille en Statue i Byen, burde den selvfølgelig have en Plads dertil, men det var Byraadet, der skulde bestemme Pladsen, ellers vilde det medføre uheldige Konsekvenser. Sabroe burde have sin Plads i Nordre Kreds, og et smukkere Sted end f. Eks. Østbanetorvet fandtes næppe til en Statue.

Formanden fandt Diskussionen meget interessant, for den havde vist, at der var langt større Frisind indenfor Socialdemokratiet end paa den anden Side. Da Statuerne af Dalgas, Pontoppidan og Broge ønskedes rejst, bifaldt Socialdemokraterne det fuldtud, og ved Afsløringen mødte alle Fagforeninger med Faner for at hædre disse Mænd, skønt ingen af dem havde nogen Tilknytning til Socialdemokratiet eller til Arbejderne. De Herrers Stilling til den foreliggende Sag viste tydeligt, at der var et stort Spring i Opfattelsen af anderledes tænkende fra de to Sider.

Niels Barnow kunde ikke se nogen Forskel, for ingen havde jo modsat sig, at Statuen opstilles i Byen. De nævnte Statuer var opstillet paa Pladser, som deres Virksomhed særlig havde Tilknytning til, og det samme kunde siges om de af Forskønnelsesudvalget foreslaaede Pladser m. H. t. Sabroes Monument. Men at opstille Statuen ved Parkallé var der ikke Spor af Begrundelse for.

S. Petersen fandt det meget pænt, at de Herrer vilde være med til at give Tilladelse til Opstilling af Monumentet; men hvis man vilde give det en særlig smuk og fremtrædende Plads, burde det netop være ved Parkalléen. Sabroes Arbejde var ikke særligt et Partiarbejde, men et Samfundsarbejde, og det laa over hele Landet. Taleren vilde anbefale at imødekomme Komitéen.

Andr. Christensen var enig med Borgmesteren i, at det var en interessant Debat, men det

mest interessante var, at alle Talerne med Undtagelse af den sidste, som anbefalede Pladsen ved Parkallé, fandt den daarlig. Hvorvidt Taleren vilde møde med Fane ved Afsløringen, havde Taleren endnu ikke taget Bestemmelse om, men naar Statuen af Hr. Jakob Jensen engang skulde afsløres, skulde Taleren nok give Møde.

Med 9 Stemmer mod 6 vedtoges det at give Tilladelse til, at Statuen opstilles ved Parkallé.

